

Na osnovu člana 17. stav 2. i člana 72. Zakona o hrani ("Službeni glasnik BiH", broj 50/04) i člana 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08), Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na prijedlog Agencije za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine, u saradnji s nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, na 139. sjednici održanoj 14. decembra 2010. godine, donijelo je

PRAVILNIK O MAZIVIM MASTIMA

DIO PRVI - OPĆE ODREDBE

Član 1.

(Predmet)

- (1) Pravilnikom o mazivim mastima (u daljnjem tekstu: Pravilnik) propisuju se uslovi koje moraju ispunjavati mliječne masti, masti i masti sastavljene od biljnih i/ili životinjskih proizvoda koji se stavljaju na tržište Bosne i Hercegovine.
- (2) Odredbe ovog pravilnika odnose se na proizvode koji su namijenjeni za ishranu ljudi čiji sadržaj masti iznosi najmanje 10% a manje od 90% na masu, a to su:
 - a) mliječne masti tarifnih brojeva CN 0405 i 2106;
 - b) masti tarifnog broja CN 1517;
 - c) masti sastavljene od proizvoda biljnog i/ili životinjskog porijekla tarifnih brojeva CN 1517 i 2106.
 Sadržaj masti mora činiti najmanje dvije trećine suhe materije, isključujući so.
- (3) Odredbe ovog pravilnika odnose se na proizvode koji ostaju čvrsti pri temperaturi od 20°C i prikladni su za upotrebu kao namazi.

Član 2.

(Tržište)

Proizvodi iz člana 1. ovog pravilnika ne smiju se bez prerade isporučivati ili dostavljati krajnjem potrošaču, bilo direktno ili posredstvom ugostiteljskih objekata, bolnica, kantina i drugih sličnih subjekata u poslovanju s hranom, ako ne ispunjavaju zahtjeve iz Aneksa I., koji je sastavni dio ovog pravilnika.

Član 3.

(Dodavanje aditiva, enzima, vitamina i drugih pomoćnih materija)

U proizvodnji proizvoda iz člana 1. ovog pravilnika, ako to ovim pravilnikom nije drugačije propisano, dozvoljena je:

- a) upotreba aditiva u skladu s Pravilnikom o uslovima upotrebe prehrambenih aditiva u hrani namijenjenoj za ishranu ljudi ("Službeni glasnik BiH", broj 83/08) i Pravilnikom o upotrebi prehrambenih aditiva, osim boja i zaslađivača u hrani ("Službeni glasnik BiH", broj 83/08), aroma, pomoćnih materija u procesu proizvodnje i enzima u skladu s posebnim propisima;
- b) dodavanje vitamina, mineralnih materija i drugih materija u skladu s posebnim propisom.

Član 4.

(Deklariranje)

Deklariranje proizvoda namijenjenih za ljudsku ishranu propisano je Pravilnikom o općem deklariranju ili označavanju upakovane hrane ("Službeni glasnik BiH", broj 87/08), te odredbama ovog pravilnika.

DIO DRUGI - POSEBNE ODREDBE

Član 5.

(Naziv proizvoda)

- (1) Ne dovodeći u pitanje odredbe člana 6. stav (2) i člana 8. st. (3), (4) i (5) ovog pravilnika, za označavanje proizvoda iz člana 1. ovog pravilnika upotrebljavaju se nazivi navedeni u Aneksu I. ovog pravilnika. Nazivi proizvoda iz Aneksa I.

ovog pravilnika upotrebljavaju se samo za označavanje proizvoda koji ispunjavaju zahtjeve propisane u tom aneksu.

- (2) Odredbe stava (1) ovog člana ne primjenjuju se na:
 - a) oznake proizvoda čija se svojstva jasno razlikuju od tradicionalne upotrebe i/ili kada se oznake koriste da opišu karakterističan kvalitet proizvoda;
 - b) koncentrirane proizvode (maslac, margarin i miješani namazi) koji sadrže 90 % masti ili više.
- (3) Proizvodi iz stava (2) tačke a) ovog člana propisani su u Aneksu II., koji je sastavni dio ovog pravilnika.

Član 6.

(Posebni zahtjevi za označavanje)

- (1) Pri označavanju proizvoda iz člana 1. ovog pravilnika, osim podataka propisanih u članu 4. ovog pravilnika, za proizvode iz Aneksa I. ovog pravilnika, obavezno je navođenje sljedećih podataka:
 - a) naziv proizvoda propisan u Aneksu I. ovog pravilnika;
 - b) ukupan udio masti u trenutku proizvodnje za proizvode navedene u Aneksu I. ovog pravilnika;
 - c) udio mliječne, biljne ili druge životinjske masti, po opadajućem redoslijedu udjela izraženih kao procenat ukupne mase u trenutku proizvodnje za složene masti navedene u Aneksu I. dio C ovog pravilnika;
 - d) udio soli, čitljivo naveden u popisu sastojaka za proizvode navedene u Aneksu I. ovog pravilnika.
- (2) Izuzev stava (1) tačke a) ovog člana, naziv proizvoda "minarin" ili "halvarin" može se upotrebljavati za proizvode iz Aneksa I. dijela B. tačke 3. ovog pravilnika.
- (3) Naziv proizvoda iz stava (1) tačke a) ovog člana može se upotrebljavati zajedno s jednim ili više izraza kako bi se označile biljne i/ili životinjske vrste od kojih proizvodi potiču, ili predviđena upotreba proizvoda, kao i drugi izrazi koji se odnose na način proizvodnje, oznakama geografskog porijekla, ako nisu u suprotnosti s drugim propisima, a posebno s posebnim propisima o oznakama originalnosti i oznakama geografskog porijekla hrane kao i oznakama tradicionalnog ugleda hrane.
- (4) Izraz "biljni" može se upotrebljavati zajedno s nazivima iz Aneksa I. dijela B. ovog pravilnika, za proizvode koji sadrže samo masti biljnog porijekla, uz uslov da udio masti životinjskog porijekla ne prelazi 2 % ukupnog udjela masti. Ovo odstupanje se također primjenjuje kada se navodi naziv određene biljne vrste.
- (5) Podaci iz st. (1), (2) i (3) ovog člana moraju biti lako razumljivi i navedeni na uočljivom mjestu, tako da su jasno vidljivi, čitljivi i neizbrisivi.
- (6) Podatak o udjelu masti u skladu sa stavom (1) tačkom b) ovog člana mora biti naveden na sljedeći način:
 - a) prosječni udio masti mora biti naveden bez upotrebe decimala;
 - b) prosječni udio masti ne smije se razlikovati od označenog udjela više od jedne procentne jedinice; pojedinačni uzorci ne smiju se razlikovati od označenog udjela za više od dvije procentne jedinice;
 - c) u svim slučajevima prosječni udio masti mora zadovoljavati granice navedene u Aneksu I. ovog pravilnika.
- (7) Izuzev stava (6) ovog člana, označeni udio masti proizvoda iz Aneksa I. dijela B. tačka 1. i C. tačka 1. ovog pravilnika treba odgovarati minimalnom udjelu masti u proizvodu.

Član 7.

(Maslac)

- (1) Oznaka "maslac" može se upotrebljavati za složene proizvode u kojima je maslac bitan dio, bilo u pogledu količine ili za karakteriziranje proizvoda. Gotov proizvod mora sadržavati najmanje 75 % mliječne masti i biti proizveden isključivo od maslaca koji ispunjava zahtjeve iz Aneksa I. dijela A. tačka 1. ovog pravilnika, te drugih navedenih sastojaka.

- (2) Oznaka "maslac" može se upotrebljavati za složene proizvode koji sadrže najmanje 62 %, a najviše 75 % mliječne masti, ako su zadovoljeni drugi uslovi iz stava (1) ovog člana i ako oznaka proizvoda uključuje izraz "proizvod od maslaca".
- (3) Izuzev st. (1) i (2) ovog člana oznaka "maslac" može se upotrebljavati zajedno s riječju ili riječima za označavanje proizvoda koji sadrže najmanje 34 % mliječne masti, a navedeni su u Aneksu III. koji je sastavni dio ovog pravilnika.
- (4) Upotreba oznake "maslac" u skladu s odredbama st. (1), (2) i (3) ovog člana podliježe zahtjevu da se pri označavanju i prezentiranju proizvoda navede udio mliječne masti, a ako drugi dodani sastojci sadrže mast, i ukupni udio masti.
- (5) Izraz "proizvod od maslaca" iz stava (2) i oznake iz stava (4) ovog člana moraju biti navedeni na istaknutom mjestu, lako uočljivi i čitljivi.

Član 8.

(Terminologija)

- (1) Izraz "tradicionalni" može se upotrebljavati zajedno s nazivom "maslac" iz Aneksa I., dijela A. tačka 1. ovog pravilnika, ako je proizvod dobiven direktno od mlijeka ili vrhnja.
- (2) Za potrebe ovog člana, "vrhnje" označava proizvod dobiven od mlijeka u obliku emulzije tipa ulje u vodi, koji sadrži najmanje 10 % mliječne masti.
- (3) Za proizvode iz Aneksa I. ovog pravilnika zabranjeno je upotrebljavati izraze koji navode, upućuju na ili daju naslutiti udio masti, osim onih propisanih u tom aneksu.
- (4) Izuzev stava (1) ovog člana, dodatno se mogu upotrebljavati sljedeći izrazi:
 - a) "sa smanjenim udjelom masti", za proizvode iz Aneksa I. ovog pravilnika koji sadrže najmanje 41 %, a najviše 62 % masti;
 - b) "s malim udjelom masti" ili "lagani", za proizvode iz Aneksa I. ovog pravilnika koji sadrže 41 % masti ili manje.
- (5) Izrazi "sa smanjenim udjelom masti" odnosno "s malim udjelom masti" ili "lagani" mogu se upotrebljavati i kao zamjena za nazive "tričetvrtmasni", odnosno "polumasni" iz Aneksa I. ovog pravilnika.

DIO TREĆI - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 9.

(Utvrđivanje usklađenosti)

- (1) Za utvrđivanje usklađenosti proizvoda s propisanim općim zahtjevima kvaliteta u svrhu službene kontrole koriste se važeće metode propisane posebnim propisom kao i druge validirane međunarodno priznate metode.
- (2) Postupak koji se primjenjuje za provjeru usklađenosti s odredbama člana 6. stava (6) ovog pravilnika propisan je u Aneksu IV., koji je sastavni dio ovog pravilnika.

Član 10.

(Službene kontrole i inspeksijski nadzor)

Službene kontrole i inspeksijski nadzor provodit će se na način kako je to propisano važećim propisima u BiH.

Član 11.

(Prestanak važenja odredbi)

- (1) Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaju važiti odredbe Pravilnika o kvalitetu jestivih ulja i masti biljnog porijekla i margarina, majoneza i njima srodnih proizvoda ("Službeni list SFRJ", broj 27/85), od čl. 41. do 55. koje se odnose na margarin.
- (2) Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaju važiti odredbe Pravilnika o kvalitetu mlijeka, mliječnih proizvoda, sirila i čistih kultura ("Službeni list SFRJ", broj 51/82), od čl. 59. do 65., koje se odnose na maslac.

Član 12.

(Prijelazne odredbe)

Proizvodi proizvedeni u skladu s propisima iz člana 11. ovog pravilnika mogu se stavljati na tržište najkasnije 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog pravilnika.

Član 13.

(Stupanje na snagu)

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

VM broj 337/10
14. decembra 2010. godine
Sarajevo

Predsjedavajući
Vijeća ministara BiH
Dr. Nikola Špirić, s. r.

АНЕКС I.

Grupa masti	Naziv proizvoda	Kategorije proizvoda
Definicije		Dodatni opisi kategorije s podatkom o količini masti (%)
A. Mliječne masti Proizvodi u obliku čvrste, plastične emulzije, prvenstveno tipa voda u ulju, dobiveni isključivo od mlijeka i/ili određenih proizvoda od mlijeka, kojima je mast bitna komponenta. Mogu se dodati i druge materije nužne za proizvodnju, pod uslovom da se te materije ne koriste s ciljem djelimične ili potpune zamjene bilo koje mliječne komponente.	1. Maslac	Proizvod čiji udio mliječne masti iznosi najmanje 80 %, a manje od 90 %, udio vode najviše 16 % te udio bezmasne suhe materije mlijeka najviše 2 %.
	2. Tričtvrtnasni maslac (*)	Proizvod čiji udio mliječne masti iznosi najmanje 60 %, a najviše 62 %.
	3. Polumasni maslac (**)	Proizvod čiji udio mliječne masti iznosi najmanje 39 %, a najviše 41 %.
	4. Mliječni namaz X %	Proizvod sa sljedećim udjelima mliječne masti (X %): - manje od 39 %; - više od 41 %, a manje od 60 %; - više od 62 %, a manje od 80 %.
B. Masti Proizvodi u obliku čvrste, plastične emulzije, prvenstveno tipa voda u ulju, dobiven od čvrstih i/ili tekućih biljnih i/ili životinjskih masti prikladnih za ishranu ljudi, čiji udio mliječne masti iznosi najviše 3 % ukupnog udjela masti.	1. Margarin	Proizvod dobiven od biljnih i/ili životinjskih masti, čiji udio masti iznosi najmanje 80 %, a manje od 90 %.
	2. Tričtvrtnasni margarin (***)	Proizvod dobiven od biljnih i/ili životinjskih masti, čiji udio masti iznosi najmanje 60 %, a najviše 62 %.
	3. Polumasni margarin (****)	Proizvod dobiven od biljnih i/ili životinjskih masti, čiji udio masti iznosi najmanje 39 %, a najviše 41 %.

	4. Masni namazi X %	Proizvod dobiven od biljnih i/ili životinjskih masti, sa sljedećim udjelima masti (X %): - manje od 39 %; - više od 41 %, a manje od 60 %; - više od 62 %, a manje od 80 %.
C. Masti sastavljene od biljnih i/ili životinjskih proizvoda Proizvodi u obliku čvrste, plastične emulzije, prvenstveno tipa voda u ulju, dobiveni od čvrstih i/ili tekućih biljnih i/ili životinjskih masti prikladnih za ishranu ljudi, čiji udio mliječne masti iznosi između 10 % i 80 % ukupnog udjela masti.	1. Miješani namaz	Proizvod dobiven od smjese biljnih i/ili životinjskih masti, čiji udio masti iznosi najmanje 80 %, a manje od 90 %.
	2. Tričetrvtmasni miješani namaz (*****)	Proizvod dobiven od smjese biljnih i/ili životinjskih masti, čiji udio masti iznosi najmanje 60 %, a ne više od 62 %.
	3. Polumasni miješani namaz (*****)	Proizvod dobiven od smjese biljnih i/ili životinjskih masti, čiji udio masti iznosi najmanje 39 %, a ne više od 41 %.
	4. Miješani namaz X %	Proizvod dobiven od smjese biljnih i/ili životinjskih masti, sa sljedećim udjelima masti (X %): - manje od 39 %; - više od 41 %, a manje od 60 %; - više od 62 %, a manje od 80 %.
(*) odgovara „smør 60“ u Danskoj (**) odgovara „smør 40“ u Danskoj (***) odgovara „margarine 60“ u Danskoj (****) odgovara „margarine 40“ u Danskoj (*****) odgovara „blandingsprodukt 60“ u Danskoj (*****) odgovara „blandingsprodukt 40“ u Danskoj		

Napomena: Mliječna mast proizvoda navedenih u Aneksu I. može se modificirati samo fizikalnim procesima

АНЕКС II.

Proizvodi koji se označavaju uobičajenim nazivima i/ili nazivima koji opisuju karakteristično svojstvo proizvoda, a pod kojima se stavljaju na tržište navedenih zemalja:

a) Bosna i Hercegovina

- 1) „Stolni margarin“, za margarin proizveden od masti isključivo biljnog porijekla i vode, koji nije maziv na temperaturi hladnjaka (4 - 8 °C);
- 2) „Mliječni margarin“, za margarin koji sadrži najmanje 5 % punomasnog mlijeka, obranog mlijeka ili drugih odgovarajućih proizvoda od mlijeka;
- 3) „Tekući margarin“, za proizvod kao što je margarin s najmanje 80 % masti biljnog porijekla, koji je tekuće konzistencije i ne može se mazati;
- 4) „Domaći maslac“, za maslac proizveden od nepasteriziranog vrhnja koji sadrži najmanje 78 % mliječne masti i najviše 20 % vode;
- 5) „Namaz od maslaca“, za proizvod kojem je osnovni sastojak maslac, a proizveden je u skladu s proizvođačkom specifikacijom.

b) Španija

- 1) Mantequilla de Soria“ ili „Mantequilla de Soria dulce“, „Mantequilla de Soria azucarada“, za zaslađeni aromatizirani proizvod od mlijeka koji sadrži najmanje 39 % mliječne masti.

c) Njemačka

- 1) „Butterkäse“, za polutvrđi masni sir od kravljeg mlijeka, koji sadrži najmanje 45 % mliječne masti u suhoj materiji sira;
- 2) „Kräuterbutter“, za proizvod na bazi maslaca sa začinima, koji sadrži najmanje 62 % mliječne masti;
- 3) „Milchmargarine“, za margarin koji sadrži najmanje 5 % punomasnog mlijeka, obranog mlijeka ili drugih odgovarajućih proizvoda od mlijeka.

d) Engleska

- 1) „Brandy butter“, „Sherry butter“ ili „Rum butter“, za zaslađeni proizvod s najmanje 20 % mliječne masti koji sadrži alkohol;
- 2) „Buttercream“, za zaslađeni proizvod koji sadrži najmanje 22,5 % mliječne masti.

e) Francuska

- 1) „Beurre d'anchois, de crevettes, de langouste, de homard, de crabe, de langoustine, de saumon, de saumon fumé, decoquille Saint-Jacques, de sardine“, za proizvode s morskim plodovima, koji sadrže najmanje 10 % mliječne masti.

f) Finska

- 1) „Munavoi“, za proizvod s jajima, koji sadrži najmanje 35 % mliječne masti.

g) Švedska

- 1) „flytande margarin“, za proizvod koji sadrži najmanje 80 % masti biljnog porijekla, kao što je margarin, koji je tekuće konzistencije i ne može se mazati;
- 2) „messmör“, za zasladeni ili nezasladeni proizvod od mlijeka na bazi surutke, koji sadrži najmanje 2 % mliječne masti;
- 3) „vitlökssmör“, „persiljesmör“ ili „pepparrotssmör“, za proizvod s materijama za aromatiziranje, koji sadrži najmanje 66 % mliječne masti.

АНЕКС III.

Производи из члана 7. став (3):

Vrsta proizvoda	Sastav proizvoda	Minimalni udio mliječne masti
Alkoholni maslac (maslac koji sadrži alkoholna pića)	Maslac, alkoholno piće, šećer	34 %

АНЕКС IV.

Provjera označenog udjela masti provodi se tako što se iz serije uzima pet slučajnih uzoraka za provjeru i analizu, a primjenjuju se sljedeća dva postupka:

- A. Aritmetička sredina pet dobivenih rezultata upoređuje se sa označenim udjelom masti. Za označeni udio masti smatra se da odgovara ako se aritmetička sredina udjela ne razlikuje od označenog udjela masti za više od jedne procentne jedinice.
- B. Pet pojedinačnih rezultata upoređuje se s dozvoljenim odstupanjem (\pm dvije procentne jedinice od označenog udjela masti) navedenim u članu 6. stav (6) tačka b) ovog pravilnika. Ako je razlika između najveće i najmanje vrijednosti pet pojedinačnih rezultata manja ili jednaka četiri procentne jedinice, smatra se da je zadovoljen zahtjev iz člana 6. stav (6) tačka b) ovog pravilnika.

Ako se utvrdi zadovoljavanje uslova navedenih pod A. i B., smatra se da serija koja se provjerava zadovoljava uslove zahtjeva iz člana 6. stav (6) tačka b) ovog pravilnika, čak i ako jedna od pet vrijednosti pada izvan dozvoljenog odstupanja od \pm dvije procentne jedinice.